

OPINIE | 08 oktober 2019

'Do ist der Bahnhof'

 Leestijd van ongeveer 5 minuten 19 reacties

'Laat de triomfantelijke reacties van accountants een waarschuwing zijn' kopt het Financieele Dagblad over het consultatiedocument van de Commissie Toekomst Accountancysector.

Minister Wopke Hoekstra had vorig jaar op de landelijke Accountantsdag zijn 'Do ist der Bahnhof'-moment: Van Kooten en de Bie's briljante persiflage op het verzet in de oorlog. Een Duitser vraagt waar het station is en de man wordt de verkeerde richting opgestuurd. Een heroïsch moment!

Minister Hoekstra las de hele beroepsgroep de les. "Er zijn afgelopen jaren accountantsverklaringen afgegeven, die niet afgegeven hadden mogen worden. En te vaak lijkt het commerciële belang te prevaleren boven het publieke belang. Dat mag nooit het geval zijn", zei Hoekstra. Hij kondigde de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) aan, die een ingreep in de sector moest voorbereiden. Heilige huisjes als het verdienmodel, het partnermodel en een verdere scheiding van controle en advies moesten bespreekbaar worden. Er zijn geen taboes, waarschuwde hij.

Ik wil het hebben over het maatschappelijk onvermogen om de *money, money, money* ("te vaak lijkt het commerciële belang te prevaleren") wat onder controle te houden. En het pappen en nathouden door politiek en toezichhouders om zoveel mogelijk alles bij het oude te houden.

Laat ik beginnen bij de scheefgroei in administratieve lasten en plichten in de markteconomie. Vrouwlief en ik zijn deze dagen verwickeld in aankoop en verkoop van een woning. Dat is ondanks eerdere ervaringen best wel weer spannend. Onze hypotheekadviseur stuurde een lijstje met dingen die wij aan de bank moeten laten zien: pensioenoverzicht, werkgeversverklaring, belastingaangifte van een aantal jaren, drie salarisstortingen, laatste bankafschrift en nog zo wat administratieve eisen.

In dezelfde week bracht DNB een rapport uit waarin de trustsector werd berispt omdat hun dossiers niet in orde waren. *Beneficial ownership* blijft een dingetje. Ook ABN Amro komt in het nieuws over het niet op orde hebben van dossiers. Waarom dit verschil in verplichtingen tussen ons als burgers en gevestigde financiële instellingen? Hoe serieus nemen we de handhaving van financieel-economische wetgeving?

Ik was 3 oktober op het Fraude Film Festival; documentaires over fraude, corruptie en witwassen. Honderden *practitioners* uit de publieke en private sector praten ieder jaar twee dagen over fraude en corruptie. Na de documentaire *Moneyland* heb ik geluisterd naar een panel georganiseerd door de FIOD. Eric Smit van *Follow The Money* nam er onder meer aan deel. Hij bracht de Zuidas ter sprake, de schakel tussen zwart, grijs en wit geld. Deze dagen is 'ondermijning' hot, maar Eric Smits argument is dat de Zuidas als schakel in het internationale financiële stelsel de corrumperende factor bij uitstek is. Hij refereerde daarbij aan de Italiaan Saviano, die daar recent in de Volkskrant op wees.

In het panel zat ook de directeur Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente Amsterdam. Twintig jaar geleden, toen de Zuidas een kale vlakte was, zo vertelde hij, kreeg hij in het eerste gesprek als toenmalige ambtenaar,

LAATSTE OPINIES

OPINIE | 17 oktober 2019

Liefdesbrief

OPINIE | 15 oktober 2019

Fusie tussen PostNL en Sandd: de consument en winststuring

OPINIE | 14 oktober 2019

Minder zichtbaar, maar nog altijd betrokken

OPINIE | 09 oktober 2019

Bankier van het verzet

OPINIE | 08 oktober 2019

'Do ist der Bahnhof'

[MEER OPINIES](#)

Opleidingen

 Actualiteiten inkomstenbelasting
22 oktober 2019,
Van der Valk Hotel Heerlen
€ 300.00 | PE 5
RB College

 Actief in Overnames
29 oktober 2019,
Hotel Fletcher Nieuwegein
€ 1995.00 | PE 14
Alex van Groningen

 Regiosessie Belastingplan 2020
31 oktober 2019,
Diverse locaties
€ 295.00 | PE 4
NBA Opleidingen

 Praktijkopleiding AA MKB
5 november 2019,
Roermond en Eindhoven
€ 9900.00
Avans+

verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de Zuidas, van een projectontwikkelaar de keus: wil je een dure auto of een duur horloge? *Tone at the top* doet het goed in 'witgewassen' toespraken en beleidsnotities, maar wordt soms aangerand in het eerste contact met de relatie.

Er zijn mensen die instemmend naar het liedje in de film *Cabaret* 'Money makes the world go round, go round' verwijzen. Er verschijnen boeken over ontsparingen van het kapitalisme. Er zijn mensen die *Business Ethics, corporate social responsibility* en duurzame waardencreatie (zoals opgenomen in de Corporate Governance Code 2016) met verve uitdragen. En die geloven in de zegeningen van het kapitalisme.

Als altijd ligt de waarheid ergens in het midden. Al zijn er ook mensen die niet meer in het midden geloven. De ophef over het boek van Piketty en de toenemende ongelijkheid in de samenleving is daar een voorbeeld van. In Nederland gebeurt alles jaren later maar ook het Sociaal Cultureel Planbureau en de WRR wijzen op toenemende ongelijkheid. Reële salarissen stijgen al jaren niet meer. Pensioenen dalen. Eigen risico wordt verhoogd. En accountants, financiële instellingen, het trustwezen en toezichthouders dragen fluwelen handschoenen en lopen om de brij heen. Het gaat altijd over incidenten, nooit over *root causes*.

Sinds het Enron-debacle (2000) vinden criticasters dat accountants de bij wet vastgelegde verantwoordelijkheid jegens het maatschappelijk verkeer aan hun laars lappen. *Believers* in de accountancy zien kwaliteitsverbeteringen, meer aandacht voor cultuurveranderingen, meer aandacht voor fraude. Ook hier ligt de waarheid ergens in het midden.

Maar dat midden. Het zo hoog geprezen poldermodel heeft ons ver gebracht, maar lijkt zich nu tegen ons te keren. Zachte heelmeesters... Zo ook het consultatiedocument van de CTA. Opnieuw wordt in kaart gebracht waar de schoen wringt binnen de accountancy "maar het is opvallend dat de commissie de heilige huisjes van de sector zelf grotendeels ongemoeid laat", aldus het commentaar van het Financieele Dagblad.

Ik doceer over politieke taal aan de hand van Edelmans befaamde boek *Political Language*. Met de fantastische ondertitel *Words that succeed, policies that fail*. Het businessmodel van Nederland laat niet toe dat het partnermodel van de accountancy ter discussie wordt gesteld. Het businessmodel van Nederland laat niet toe dat een knip wordt gemaakt tussen controle en advies. Het businessmodel van Nederland laat het niet toe dat deze en andere *wicked problems* van de accountancy (zie rapporten van de MCA) écht worden geadresseerd. Het businessmodel van Nederland laat niet toe dat de Zuidas echt ter discussie wordt gesteld (belastingontwijking, -ontduiking, faciliteren van 'moneyland'). In de beleidsnota's en politieke toespraken zit hoop, maar de doorwerking in de praktijk is suboptimaal.

Het consultatiedocument geeft ons bekende kennis over kwaliteit, toezicht, cultuur en nog een paar bekende onderwerpen. Eric Smits *Money makes the world go round, go round* wordt uit de weg gegaan. De moraliteit van de Zuidas. De moraliteit van de belastingverdragen. De moraliteit van accountants. De moraliteit van de NBA. De moraliteit van de ene na de andere commissie. *Do ist der Bahnhof*. Ferme taal op de Accountantsdag. Enkele dagen ophef in de kranten en dan is het weer over gewaaid.

We hebben het gewoon te goed om er echt stennis over te maken. De kloof tussen de documentaires van het Fraude Film Festival over de duivelsstaart van het ondernemen en de algemene, abstracte beleidsmatige taal van de nieuwe John Wayne's, de 'vernieuwende' commissies en het structurele gebrek aan doorhakken van Gordiaanse knopen is een constante in de polder.

Maar *who cares?* Waarom druk maken? Waarom zouden we het businessmodel van de BV Nederland aanpassen? Waarom zouden we de 99 procent (Piketty) die het wat minder heeft serieus moeten nemen? Ik kan niet wachten op de volgende commissie met verbetervoorstellen voor de accountancy. *Do ist der Bahnhof*.

Fiscale actualiteiten voor accountants vertaald naar uw adviespraktijk.
Schrijf nu in en ga goed voorbereid 2020 in!
6 november 2019,
23 locaties door heel Nederland
€ 325.00 | PE 5
Auxilium adviesgroep

Certified Management Accountant (Diploma CMA)
8 november 2019,
Amsterdam
€ 975.00 | PE 24
NBA Opleidingen

Wat vindt u van deze opinie?

Reacties

 98

 38

[Spelregels debat](#)

Deel dit artikel

Bob Hoogenboom

Bob Hoogenboom is hoogleraar forensic business studies Nyenrode en bijzonder hoogleraar politiestudies en veiligheidsvraagstukken aan de Vrije Universiteit.

[Lees alles van Bob Hoogenboom](#)

GERELATEERD

NIEUWS | 04 oktober 2019

Ook kritische geluiden na CTA-rapport

Was er eerst sprake van opluchting bij accountants na de verschijning van het tussenrapport van de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA), inmiddels worden hier en daar ook kritische kanttekeningen gemaakt. De SRA vraagt de commissie zelfs om rectificatie. →

 x 11

NIEUWS | 02 oktober 2019

Accountantskantoren overwegend positief over CTA-rapport

De meeste grote accountantskantoren reageren positief op het op 1 oktober verschenen CTA-rapport. Dat blijkt uit een rondgang langs de grootste accountantsorganisaties. →

 x 11

NIEUWS | 01 oktober 2019

NBA: aanbevelingen CTA 'belangrijke stap naar verdere kwaliteitsverbetering'

De NBA is verheugd over de publicatie van het voorlopig rapport van de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA). Met het rapport wordt een belangrijke volgende stap gezet naar verdere kwaliteitsverbetering in de sector, aldus de beroepsorganisatie in een eerste reactie. →

 x 0

NIEUWS | 01 oktober 2019

CTA wil één toezichthouder voor alle accountants

Het toezicht op de accountantssector functioneert niet naar

behoren. De huidige toezichtstructuur met de AFM, SRA en NBA als toezichthouders moet daarom worden vervangen door één onafhankelijke toezichthouder. De controle van niet-financiële informatie is niet voorbehouden aan accountants. →

🗨 x 13

NIEUWS | 27 september 2019

Beloningscommissie moet opsplitsing PwC UK helpen voorkomen

PwC UK overweegt een externe commissie in te stellen, die toezicht moet houden op de beloning van controlerend accountants. Doel is om mogelijke belangenconflicten tussen audit- en adviespraktijk te beperken en zo gedwongen opsplitsing te voorkomen. →

🗨 x 2

Aanmelden nieuwsbrief

Ontvang elke werkdag (maandag t/m vrijdag) de laatste nieuwsberichten, opinies en artikelen in uw mailbox.

Bent u NBA-lid? Dan kunt u zich ook aanmelden via uw [ledenprofiel](#) op [MijnNBA.nl](#).

Aanmelden

Accountant is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

NBA

ACCOUNTANT.NL

Home

Nieuws

Opinie

Carrière

Feiten en cijfers

Artikelen

THEMA'S

Aansprakelijkheid

Arbeidsrecht

Corporate governance

Externe verslaggeving

Fiscaal

Fraude in praktijk

Kantoormanagement

Mkb

Opleiding

Privacy

Samenstellen

Statistical auditing

Accountantsdag

Assurance

Dag van de Financial

Financiële instellingen

Flex-bv

ICT

Kwaliteit en toezicht

Ondernemingsrecht

Overheid

Professioneel-kritische instelling

SBR

Subsidies

Arbeidsmarkt

Beroep met toekomst

Derivaten

Financiering

Fraude en witwassen

Integrated reporting

Lerend vermogen

Onderzoek en wetenschap

Pensioen

Publiek belang

Semi-publieke sector

Van de Helpdesk

Accountant maakt gebruik van cookies om de website te analyseren en te verbeteren en om advertenties te tonen. Door op 'akkoord' te klikken geeft u toestemming voor het gebruik van cookies. In de [cookieverklaring](#) vindt u meer informatie over het gebruik van cookies op deze site. [NBA.nl](#)

Akkoord